

Kpoverello

2010. 07. 25. II. évfolyam 4. szám

Zarándoklat

Kedves Zarándokok!

Úgy gondoltuk, hogy a zarándoklat alkalmából egy zarándoklatos számmal készülünk, amelyben arról írunk, hogy milyen is az igazi zarándok, az igazi zarándoklat, sőt egyáltalán mit is jelent zarándokolni.

Napjainkban elterjedt divatjelenség a zarándoklat. Hírességek teszik meg az El Caminót, kicsit ezoterikus, misztikus könyvek százai zúdulnak ránk. Talán mert az emberek szíve mélyén ott lappang egy zarándoklatszükséglet nevű furcsa érzés, a vágy a gyaloglásra, az elcsendesedésre, az együttlétre, a kalandra, vagy talán csak egyszerűen Istenre. Mi is végre zarándokolhatunk. Nem úgy, mint az ezoterikus regényhősök, hanem igaziból, valóságosan, és ez igazi ajándék. Igazi zarándoktapasztalatokat szerezhetünk majd, igazi zarándokvízhólyagokat és zarándok-szúnyogcsípéseket. Zarándok-útravalót ehetünk, és igazán elgondolkodhatunk az élet dolgain.

Kedves zarándok, ebben a néhány sorban igazi zarándoklatot kívánunk, sok jó zarándoklatos élményt és felismerést, igazi kalandot.

*Szeretettel,
egy másik zarándok.*

Ima a zarándokokért

Uram, Te tudod, hogy utazás nélkül nincs megérkezés, talán ezért is formálsz az életünket zarándoklatként. De azt is látod, hogy türelmetlenségünkkel siettetnénk, ha rajtunk múlna, a holnapot, meg a holnapután is. Add, hogy zarándoklatunk megérlelje a felismerést: hogy igazán megérkezhessünk, az utat mi magunk kell bejárjuk.

Segíts Uram, hogy a Te utadon járjunk!

(cs.)

A FeriZA kulisszái

A Ferences Ifjúsági Zarándoklat egy különleges esemény minden nyáron, amit bizony érdemes nem kihagyni. A következőkben szeretném, ha betekintést nyerhetnénk a „kulisszák” mögötti gondolatokba, amelyekből talán választ kaphatunk néhány „Miért éppen ilyen?” kérdésre. Szabolcs testvért kérdeztem, mint főszervezőt.

Legelőször is azt kérdezném meg, hogy a te meglátásodban mi egy zarándoklat lényege?

A zárandoklat lényegéről sok mindent el lehetne mondani, sok fontos elemet fel lehetne sorolni. Én amit fontosnak látok benne, az a kimozdulás. Kimozdulás a megszokott keretek közül, kimozdulás a bevált sémákból ... végső soron kimozdulás magamból. Persze ettől még nem lesz zárandoklat: zárandoklattá akkor válik, hogyha ezt az Úr jelenlétében teszem: ha azért kelek útra, hogy Vele legyek (pontosabban engedem, hogy Ő velem legyen), ha arrafelé megyek – fizikai és lelki értelemben is –, hogy közelebb kerüljek Hozzá. Ebből a szempontból a zárandoklatnak, a FerIZá-nak is olyan útnak kellene lennie, amely lemodellezi a Nagy Utat, az életet, ami végső soron szintén egy nagy zárandoklat lehet/kellene legyen. Ami még fontos tényező a zárandoklatban, az a közösség: nemcsak az Úrral, hanem azokkal is, akik hozzám hasonlóan zárandokolnak. Természetesen ez kettős kérdés: egyrészt mindenkinek más és más a zárandokló ritmusa, nemcsak külsőleg, hanem belsőleg is másként zárandokol (s ennek elfogadása nem mindig egyszerű), de mégis erősítő, bátorító az a tudat, hogy más is útra vállalkozik, más is hozzám hasonló úton jár.

Hogyan emlékszel vissza, mi volt az az indítás, amivel nekikezdtél jó néhány évvel ezelőtt a FerIZa szervezéséhez?

Az első lépést a szervezéshez egy assisibeli út adta. Jó néhány évvel ezelőtt, amikor kikerültem Olaszországba, akkor a nyári időszakban Firenzében voltam nyelvkurzuson. Az ottani házfőnök – akiről később kiderült, hogy az olaszországi „marcia”-k egyik kezdeményezője volt – egy szombaton beültetett az autóba, s elvitt Assisibe, ahol épp aznap érkeztek be az Olaszország különböző részeiről elindult zárandokok (Olaszországban minden ferences provincia maga szervezi meg a nyári ifjúsági zárandoklatát, amiben az a közös, hogy minden ilyen csoport augusztus 1-jén délután érkezik meg Assisibe). A külső elemeken kívül (lebarant, jókedvű stb. fiatalok), nagyon nagy benyomást tett rám az, ami belülről sugárzott a résztvevőkről: látszott, hogy „kimozdultak” magukból, az az idő, amit az úton töltöttek, megváltoztatta őket.

Ez volt az első indíttatás, ami arra készítetett, hogy évekkal később felvessem itthon is az ötletet egy zárandoklat megszervezésére (ami természetesen más, mint az olaszországi vagy a világ bármely pontján szervezett ilyen ifjúsági zárandoklat). S mivel a testvérek részéről pozitív hozzáállást tapasztaltam, illetve volt, aki konkrétan is részt vállalt az előkészítésből – pl. Róbert testvér – (hisz én még akkor Rómában voltam, s csak nyárra kerültem haza) 2003 tavaszán elkezdtük szervezni az első FerIZá-t, ami akkor nyáron valósággá is vált. A következő években – főleg a résztvevők részéről jövő visszajelzések fényében – még voltak kisebb

módosulások, de alapvetően az első évben kialakult a FerIZa szerkezete, felépítése.

Úgy általában mit szeretsz a legjobban a FerIZában? És mi volt az egyik legszebb élményed az évek során?

Azt mondtam, hogy a zárandoklat egyik lényeges eleme a „kimozdulás”, mégis számomra a FerIZa legszebb pillanatai a ... megérkezések. Ebben több minden is benne van. Szervezési szempontból ez egy fontos pillanat: elég sok bizonytalansági tényező, amely a kinti természetben „leselkedik” ránk, s amelyekkel szemben nem mindig biztos, hogy a jó megoldást választjuk – pedig szervezőként egyfajta felelősség terhel, s ennek fényében „illik” jól dönteni –, „hazaérve” egy kicsit megszűnik; Csíksomlyó mégis csak egyfajta biztonságot jelent, s ez a biztonság enged fellélegezni. De zárandokként is a hazaérkezés érzése minden másnál erősebb tud lenni. Azt hiszem, hogy aki tényleg zárandokol, az érzi ennek a megérkezésnek a súlyát, még akkor is, ha tudja, hogy végső soron csak egy szakasz-megérkezésről van szó ... de ez néha elővételezi a végső megérkezés ízét, hangulatát is.

Amúgy meg azt hiszem, hogy egészen más szervezőként zárandokolni, mint zárandokként bejárni az utat ... FerIZá-n ezen utóbbiban még nem volt részem, de talán most már nemsokára bekövetkezik az az idő is, amikor már számomra is a zárandok-jelleg lesz a hangsúlyosabb, s kevésbé a szervezői.

És végül egy nagyon fontos kérdés :) Mi a legszebb számodra a ferizás „eltévedésekben”?

Úgy tűnik, hogy a fogalom már kezd berögzülni. Pedig én mindig is hangoztatom, s meg is vagyok győződve róla: a FerIZá-n nincs (legalábbis eddig nem volt) „eltévedés” ... legfeljebb kisebb nagyobb „kerülőket” szoktunk tenni; de azért – eddig még – mindig megérkeztünk Csíksomlyóra. Az eltévedés az volna – szerintem – ha nem érkeznénk, vagy nem oda érkeznénk meg. S ez így van az élet nagy zárandokútján is: ha „kimozdulunk”, lehet, hogy menet közben úgy alakul, hogy vannak – kisebb-nagyobb – kitérők, látszólag nem a jó úton járunk, mégis a fontos az, hogy tudjuk a célt, tudjuk, hogy hova szeretnénk megérkezni, s legalább az irányt – nagy vonalakban – próbáljuk tartani. S akkor nem lesz eltévedés, legfeljebb csak egy kis kitérő, ahonnan azért még mindig van lehetőség megtalálni, visszatérni a helyes útra.

(kérdézet: csengi)

III. Ferences biciklitúra

Nagyon nagy lelkesedéssel indultam neki a biciklitúrának (első alkalommal vettem részt), mert magaménak éreztem mindazt, amit (gondoltam, hogy) magába foglal: Isten közelségében lenni és biciklizni.

A sport, a mozgás szerves része életemnek. Számos készség, tulajdonság fejlődött ki bennem az évek során azáltal, hogy sportoltam. A csapatjátékok tanítottak összetartásra, figyelmességre, egymás iránti érzékenységre, segítőkészségre, alázatra. Ugyanakkor szabadságvágyamat éltem ki a különböző sportokban: szaladás, biciklizés, sízés, görkorcsolyázás stb. Különös érzés az, amikor csak úgy szárnyalok minden gondolatot félretéve. Ezeket azért tartom fontosnak leírni, mert talán így érthetőbb az, hogy miért voltam annyira boldog, hogy elmehetek erre a biciklitúrára, és miért úgy éltem meg bizonyos dolgokat, ahogy megéltem.

Ezzel a mottóval indultunk útnak Szovátról: „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott.” (Ter 1,31) És valóban csodálatos volt ezt megtapasztalni nemcsak a természet által, amiben gyönyörködhattünk: a Bucsin tető, a szépvízi gát kristálytisza vize fenyvesekkel övezve, a gyimesi hágó és völgy; hanem a társaink, testvéreink személyében. Talán ez az, ami leginkább megmaradt bennem, és amire rácsodálkoztam, hogy mekkora megtartó ereje van a közösségnek. Sokszor gondoltam azt, hogy én már nem bírom tovább, főleg a hosszú emelkedő szakaszoknál (Bucsin, gyimesi hágó), de ahogy láttam az előttem levőket, ahogy tekernek, meg a mellettem elhaladók biztató szavai erőt adtak, megtartottak és továbbvittek.

Hálával teli a szívem, Atyám, mert gondviselő jóságoddal kísértél minket, velünk voltál, bennünk voltál. Segíts minket, hogy mindig azt lássuk, azért adjunk hálát, ami van: „Mert aki hálás a kegyelemért, az mindig újabb kegyelemben részesül.” (Krisztus követése) Köszönöm, Úr Jézus mindazt a szeretetet, amivel elhalmoztál zúgolódásaink ellenére: „Mert állhatatlanok vagyunk, de te megerősítesz, ellanyhulunk, de te lángra lobbantasz minket.” (Krisztus követése)

Kántor Csilla

Számomra nagyon tetszett az, hogy a biciklitúra lebonyolítását nem egyedül a ferencesek vállalták fel, hanem a koordinálás szerepében egy szolgáló pap is részt vállalt, voltak ügyes, lelkes fiatalok, akik a forgalomirányításban vették ki a részüket, és ugyanakkor mi, résztvevők is a magunkénak érezhettük az egész biciklitúrát, jó néven vették a tanácsainkat, észrevételeinket, és úgy érzem, hogy egy lelkes kis társaság alakult ki a végére, ahol mindenki igyekezett megkapni a helyét.

Gergely Sándor

Zarándoklat vagy kirándulás?

A zarándok teljesen Istenre bízta magát, hagyja, hogy Ő irányítsa lépteit, Ő jelölje ki útját, míg a kiránduló saját maga tervezi meg az útvonalat, s e tervéhez foggal-körömmel ragaszkodik.

A zarándok célja, hogy útjával közelebb kerüljön Istenéhez. A kiránduló célja, hogy jól érezze magát.

A zarándoklaton hárman jelen: a zarándok, a természet és az Isten; míg a kiránduláson csak ketten: a kiránduló és a táj.

A zarándoklat külső és belső út egyaránt, a zarándok egyformán fogad megpróbáltatást és ajándékot, jó és rossz időt, utat, barátokat és ellenségeket. Mindezt Istennek ajánlja fel abban a reményben, hogy Ő képes a javára fordítani. A kiránduló szeretné, ha mindig jól mennének a dolgok, ha csak jó időt, kényelmes utat és barátokat találna. Ezek hiánya kedvetlenné teszi, és nem látja kirándulása értelmét.

Ebből kifolyólag a zarándok sohasem zúgolódik, nem panaszkodik, bár ő is érzi a szenvedést. A kiránduló zúgolódik, ha megpróbáltatás éri, s elpanaszolja viszontagságait.

Egy lélekemelő táj, az Isten jelenlétének megtapasztalása öröme deríti a zarándokot, de öröme fegyelmezett, mint ahogy fájdalmai is azok. A kirándulók gyakran kirúgnak a hámból, a természet közelségét a társadalom törvényei alóli felmentettségben élik meg.

Társakkal találkozáva a zarándok értékeli bennük, hogy ugyanaz a nemes cél vezérli őket. A zarándokok megpróbálják erősíteni egymást a fáradságos úton, de egymásra nem úgy tekintenek, mint saját tulajdonukra. A kiránduló elvárja társaitól, hogy szórakoztassák őt, hogy segítsenek neki. Nem tud szabadon viszonyulni hozzájuk.

A zarándoklat csendjében a zarándok találkozik önmagával és Istennel. A táj szépsége közelebb viszi őt mindkettőhöz. Nemcsak az út viszontagságai okoznak szenvedést számára, hanem a saját gyengeségeivel való szembenézés is. De fel meri őket vállalni. A kiránduló a táj szépségével igyekszik elterelni figyelmét önmagáról, s ha saját határait mégis megtapasztalná, megpróbálja mással lekötöni figyelmét.

A zarándoklat belső változást eredményez. Megérkezve a zarándok már nem lehet az, aki korábban volt. A kirándulás tapasztalattal gazdagít, de a kiránduló belső életében nem hoz változást.

Ugyanazt az útvonalat megtehetjük zarándokként és kirándulóként is. Kirándulásainkat megélhetjük a zarándokok lelkületével, de arra különösen oda kell figyelniünk, hogy zarándoklataink ne váljanak pusztá kirándulásokká.

Nagy Lilla

Mit is jelent a *zarándok* szó?

Ez a szavunk szláv eredetű, már a XIII. századtól szerepel írásos emlékeinkben (előbb inkább *szarándok*, *szaránduk*, később *zarándok*, *zaránduk*, *zarándek* alakban). A szláv nyelvben a *strana* idegent, vándort jelentett (ez valószínűleg az ósszláv 'ország, vidék' jelentésű *storna* szóból származik). Jelentése a magyar nyelvben is előbb 'utas, vándor', illetve 'utazás, vándorlás' volt, ilyen értelemben került át némi jelentésmódosulással a román nyelvbe is (*sărăntoc* 'koldusszegény férfi, koldus'). Később, és csak a magyar nyelvben szűkült jelentése a 'vallási ügyben utazó, búcsújáró' jelentésre, s ma már főként így használjuk (erre a jelentésre a legkorábbi fennmaradt írásbeli említés 1775-ből származik). A *zarándok* szóból ebben a jelentésben születtek képzéssel a *zarándoklat*, *zarándoklás*, *zarándokol* szavaink.

Forrás: A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára III.

Kántor Emese

Zarándoklat a középkorban

A zarándok ma Jézus vagy valamelyik szent életének helyszínére vándorol, de a zarándoklás már az ókorból ismert szokás, amikor Ábrahám elhagyta szülőföldjét, és az Ígéret földjére indult.

Az első zarándokok hitüket akarták mélyíteni a zarándoklat során. Már nem sokkal Jézus halála után elterjedt a szokás, hogy a karácsonyt a Születés barlangnál, a feltámadást a Szent Sír barlangnál ünnepelték, ezáltal meggyőzőbb, bensőségesebb volt az ünnep.

A hit elmélyítése mellett a vezeklés is fontos indíték volt. A bűn súlyosságának megfelelően a bíróság rövidebb vagy hosszabb zarándoklatot szabott ki a bűnösnek, például gyilkosságért Jeruzsálemig kellett zarándokolnia az elkövetőnek. Úgy tartották, hogy az út során az illető kigyalogolja magából a bűnt, átmegy egy tisztuláson, és hazatérve visszafogadta a társadalom. A zarándokok másik csoportját képezik a lovagok, akik azért keltek útra, hogy a zarándoklat során védelmezzék a gyengéket, a rászorulókat. Ez egyszerre volt a jámborság és a bátorság jele, megbecsülést és hírnevet szerzett a lovagnak.

A legkedveltebb zarándokhelyek a Szentföld és Róma voltak. A zarándoklat minden társadalmi rétegen belül szokásban volt a királyoktól a legszegényebbekig. A pénznél sokkal fontosabb volt, hogy pontos adataik legyenek az útról. Hazatérés után a zarándok újra és újra részletesen elmesélte útját, azáltal az útra készülők előre tudhatták, hol jók az utak, merre biztonságosabb az utazás, hol található szállás. A többség szekéren vagy lovon utazott, de sokan gyalog vagy akár mezítláb is.

Hatalmas tömegek indultak zarándoklatra. A magyarok között is annyira elterjedt ez a szokás, hogy Szent István zarándokházat alapított Jeruzsálemben és Konstantinápolyban, valamint Rómában és Ravennában is, ezeket pedig maga látta el a szükséges anyagiakkal.

Az Egyházban hamar elterjedt az a meggyőződés, hogy azok a keresztyének, akiket hitükért öltek meg, azonnal örök üdvösségre jutottak, ezért Isten színe előtt eredményesen könyöröghetnek azokért, akik még a földi életet élik, és közbenjárásukat kérik. Ezt pedig a vértanú sírjánál lehet leginkább elérni. Ezután terjedt el a vértanúk, szentek sírjának látogatása.

A középkor végén a zarándoklatok száma rohamosan csökkent. Ez főként azzal magyarázható, hogy a korábbi zarándokok nagy része a reformáció hívévé vált, amely elítélte a zarándoklatot, az ereklyék vásárlását és a pénz befizetésével elnyerhető búcsút.

Források:

<http://www.sulinet.hu/eletestudomany/archiv/2001/0115/zarandok/zarandok.html>

Csukovits Enikő: Középkori magyar zarándokok. PHD-disszertáció tézisei. Budapest, 2001.

G. K.

A zarándokok útra bocsátása

A zarándoklás szokása olyan nagy szerepet játszott az egyházi közösségi életben, hogy hivatalos szertartáskönyvben is hagyott nyomot. Az 1868-ban Londonban kiadott *Sarum Misszálé*¹ tartalmaz egy rövid szertartást a zarándok tarisznyájának és botjának a megáldására. A zarándok segédeszközait szentelményekké avatja – a zarándoklás tehát valamiképpen maga is szent, Istentől megáldott cselekvés. Megfigyelhető a szövegben a zarándoklatnak egyfajta szent kötelességként való felfogása is, ami arra a régi gyakorlatra utal, hogy a zarándoklatot elégtételként, bűnbocsánatért vagy búcsú elnyerésének feltételeként végezték.

P. Az Úr legyen veletek.

H. És a te lelkeddel.

P. Könyörögjünk.

Urunk, Jézus Krisztus, aki kimondhatatlan irgalmadból, az Atya akaratából és a Szentlélek közreműködésével hajlandó voltál lejönni a mennyekből és megkeresni az ördög csalárdsága folytán elveszett bárányt és vállaidon visszavinni őt a mennyország nyájába, és az Anyaszentegyház fiait arra biztattad, hogy imával kérjenek, szent étellel keressenek, és kitartással

¹ A Sarum rítus a római rítusnak egy változata volt, amit Anglia déli részén, a salisburyi egyházmegyében és környékén használtak a 11–16. században; jelentősen befolyásolta az anglikán egyház szertartásait.

zörgessenek, hogy mihamarabb megleljék az üdvös élet jutalmát, alázattal folyamodunk hozzád, hogy ezen tarisznyát és ezen botot megáldani méltóztassál, hogy aki a Te neved szeretetéért ezeket oldalán viselni, nyakába akasztani vagy kezében hordani és így zarándokútján Jobbod által megőriztetvén jámbor imádság kíséretében a szentek segítségét keresni kívánja, méltónak találtassék az örökké tartó látás örömeire eljutni, általad, világ Megváltója, aki élsz és uralkodol a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Hintessék most meg a tarisznya szenteltvízzel és helyezze azt a pap mindenik zarándok nyaka köré, mondván: Urunk Jézus Krisztus nevében fogadd ezt a tarisznyát, zarándoklatod viseletét, hogy kellő fenyítés után méltónak találtassál biztonságban elérni a szenteknek emlékhelyét, ahová menni kívánsz, és utad teljesítése után egészségben visszatérj hozzánk. A mi Urunk etc.

Adja most a botot a zarándoknak, mondván: Fogadd ezt a botot támaszként zarándoklatod vajúdásában és erőfeszítésében, hogy képes légy az ellenség minden seregét legyőzni és biztonságban elérni a szenteknek emlékhelyét, ahová menni kívánsz, és engedelmesen elvégezvén utadat ismét örömmel visszatérj hozzánk. A mi Urunk etc.

(Saját, amatőr fordítás. Forrás: *The Catholic Encyclopedia*, www.newadvent.org.)

Attila

Szent Jakab, a zarándokok védőszentje

Szent Jakab Betszaidában született. Az Egyház hagyományában az „idősebb” nevet kapta, hogy megkülönböztessék a Szent Fülöppel együtt ünnepelt „fiatalabb” Jakabtól, az „Úr testvérétől”. Zebedeus és Szalome fia, Szent János evangélista bátyja.

Apja mesterségét örökölve halász volt. A 28. év tavaszán vagy nyarán, amikor Jézus a Genezáreti tó partján járva kezdte egyenként meghívni apostolait, miután meghívta Pétert és Andrást, „folytatva útját megpillantott két másik testvért is, Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Éppen hálójukat javították a bárkában apjukkal, Zebedeussal. Őket is hívta. Rögtön otthagyták a bárkát apjukkal együtt és nyomába szegődtek” (Mt 4,21.22). Simon Péter és János mellett ő a harmadik, akinek az Úr különleges feladatot szánt. Simon a szikla, János a szeretett tanítvány, Jakab az első vértanú az apostolok közül. Ezért kiváltságos helyzetekben (a színeváltozáskor, Jairus leányának feltámasztásakor és a Getszemáni kertben) csak hármukat vette maga mellé Jézus.

Jakab egyébként robbanékonny természetű volt. Szent Lukácstól tudjuk a következő esetet, amely mutatja, hogy Jakab tisztában volt azzal, hogy Jézus

mennyire más mester, mint a farizeus írástudók. Amikor úton Jeruzsálem felé a samariaiak az egyik faluban nem voltak hajlandók szállást adni Jézusnak, Jakab az öccsével együtt felháborodva mondta: „Uram, ha akarod, lehívjuk az égből az Isten nyilát, hadd pusztítsa el őket!” Ezért nevezte el Jézus e két tanítványát Boanergesznek, ami annyit jelent: a mennydörgés fiai.

Mestere halála után ő lett a jeruzsálemi egyház feje, s mint ilyen ivott az Úr kelyhéből: amikor Heródes Agrippa király 41–42-ben az egyházra támadt, elsőként Jakabot ölette meg karddal. Ő lett az első vértanú az apostolok között.

Életében is sokaknak szolgált. Szent Pál tanúskodik arról, hogy megtérése után tizennégy évvel úgy ismerte meg őt, mint Péter és János mellett az Egyház „oszlopát”.

A középkor egyik leghíresebb búcsújáró helye Szent Jakab sírja volt a spanyolországi Compostellában. A 8. századtól él az a hagyomány az Egyházban, hogy Jakab a mai Spanyolországig eljutott missziós útján. Egy későbbi, 13–14. századi leírás még azt is tudja, hogy igehirdetésének nem volt sok foganatja, el is veszítette Jakab a kedvét, s akkor megjelent neki Zaragozában a Szűzanya, és megvigasztalta.

Jakab hispániai jelenléte ereklyéi átvitelének köszönhető. Az évet nem ismerjük, amikor Jakab földi maradványait Jeruzsálemből Hispániába vitték. A 9. századtól a hagyomány egyöntetűen vallja, hogy Jakab sírja Hispániában van. A legenda szerint a feledésbe ment sír helyét éjszaka csodálatos fény jelölte meg, s a megtalált sírt 800 óta egyre növekvő tisztelet vette körül. Először egy kis kápolnát építettek föléje, amit 899-ben III. Alfonz kibővített, de az arabok 997-ben lerombolták. Magát a sírt azonban megkímélték. 1075–1128 között épült az a bazilika, amely lényegében ma is áll. Szent Jakabot „Isten után a legjóságosabb és legerősebb pártfogónak” tisztelték. Érthető, hogy egész Európából zarándokoltak sírjához.

(<http://www.katolikus.hu/szentek/0725-397.html>)

Julcsi

A kagyló mint a zarándokok szimbóluma

A középkorban három igen jelentős zarándokút volt: a Szentföld, Róma, illetve Santiago de Compostella (ezek napjainkban is a legnagyobbak közé tartoznak). Ez utóbbi városban található Szent Jakab apostol sírja. A szent a legenda szerint fehér lovon jelent meg a clavijói csatában a mórok ellen harcolva, s ezzel személye szimbólummá vált, zarándokhelye pedig annyira népszerű lett, hogy Dante például azt írta, hogy csak az az igazi zarándok, aki megjárta Compostellát. E zarándokút jelentősége folytán később Szent Jakab a

zarándokok védőszentjévé vált. A szent ábrázolásához hozzátartozik a kagyló, széles karimájú kalapja, tarisznyája, kulacsa és zarándokköpenye.

A kagyló a XII. századtól jellegzetes jelképe lett a compostellai zarándokútnak (és a zarándokoknak is), ez mutatja a zarándokok útját, ez jelzi a zarándok-szálláshelyeket, sőt ez a jelkép ma is ott lóg legtöbb zarándok nyakában vagy hátizsákján. A compostellai zarándokút nagy jelentősége miatt később aztán a kagyló nem csak a jakabi út, hanem általában a zarándokok jelvénye lett, ekként használják mind a mai napig. Felkerült szentatyánk, XVI. Benedek pápa címerére is.

A jelkép szimbolikája, magyarázata sokrétű. Utalhat arra, hogy az óceánon keresztül érkezett Szent Jakab Spanyolországba téríteni. Emellett a legenda szerint az egyik első zarándokot rablók támadták meg a tengerparton, mire ő a vízbe menekült, és Szent Jakab közbenjárására az egész testét beborító kagylók mentették ki a veszedelemből. A kagyló jelképe Jézus Krisztusnak is, akinek emberi alakja úgy zárta magába az istenit, mint a kagyló az igazgyöngyöt. A kagyló ugyanakkor úgy sodródik a tenger áramlataiban, mint ahogyan a jó zarándokok utaznak az egyház irányítása alatt.

Kántor Emese

25 nap*

– compostellai élmények –

*A következő életképek, történetek valós eseményeket rögzítenek, sajnos nem kronológiai sorrendben. Reiczigel Zsófia 2009 júliusában 25 nap alatt 800 km-t tett meg Compostelláig, az ő zarándoklatos élményeiből nyújtunk ízelítőt.

Aki Saint Jean Pied de Port-ból indul, annak az első nap arról szól, hogy átkeljen a Pireneusokon. Voltak dolgok, amiket tudtam. Tudtam, hogy 26 km-t meg kell tenni, nincs közben szállás. Tudtam, hogy ez az első nap, edzés nélkül (naná, ki fog előre edzeni?!), az új hátizsákkal – a nehéz hátizsákkal – nem lesz könnyű. Tudtam, hogy nem lehet majd akárhol vízhez jutni ezen a szakaszon. Tudtam, hogy jó magasra kell fölkapaszkodni. De azt nem tudtam, hogy kilométereken keresztül nem lesz egy árnyat adó fa, hogy azért nem lehet majd megállni sehol, mert nincs egy kő, egy bokor, aminek az árnyékában meg lehetne pihenni! Iszonyú meleg volt.

Ezt persze el lehet kerülni – ha az ember hajnali ötkor indul, és délelőtt gyalogol, kora délután megérkezik Roncesvallex-be. De mivel tízkor értem Saint Jean Pied de Port-ba a vonattal, erre nem volt lehetőségem. A zarándokhivatalban, ahol az útlevelet vettem, ajánlatta ugyan a hölgy, hogy inkább másnap induljak, vagy az indulás után 6, illetve 8 km-re lévő turistaházak valamelyikében szálljak meg (ezek nem zarándokszállások, hanem turistaházak, ennek megfelelő árakkal!), merthogy „úgysem fogok aznap estére Roncesvallex-be érni, azt felejtsem is el...”, mégis nekivágtam az útnak. Húsz percen belül eltévedtem – elég jól jelzik

az utat, kivéve az ilyen kis falvakban, mint ahonnan indultam –, de tizenegy előtt már az igazi úton jártam. Délelőtt tizenegykor elég magasan jár a nap. Mire Roncesvallex-be értem, már szinte lement...

Egy útleágazásnál találkoztam egy biciklis sráccal (biciklis zarándokok is vannak!). Én bizonytalankodtam, neki határozott elképzelése volt arról, hogy melyik úton kell menni. Pár nappal később újra találkoztunk, csodálkoztam, neki gyorsabbnak kellett volna lennie biciklivel: kiderült, hogy ő ott legurult egy jó hosszú, és elég meredek lejtőn, az alján rájött, hogy mégsem az a jó út, és mire visszatolta a biciklit, olyan késő volt, hogy vissza kellett mennie Saint Jean Pied de Port-ba éjszakára...

Később egy cseh ember, Kamil jött arra, ő a felfelé tartó utat javasolta, én is inkább arra tippeltem. Gyorsabban ment, mint én, de később beértem, és együtt uzsonnáztunk, aztán még meg is előztem (igaz, csak mert előbb indultam tovább). Később is többször találkoztunk.

Az út harmadánál találkoztam Alexszel, egy német sráccal. Utána már egész nap együtt gyalogoltunk, pedig mindketten úgy gondoltuk, hogy legjobb egyedül menni. De annyira elhagyatott volt a hegy, hogy akkor valahogy mégis könnyebb volt nem egyedül maradni. Az út nagy részében angolul beszélgettünk. Az utolsó másfél órában ő németül, én magyarul, és már egyáltalán nem érdekelt egyikünket sem, hogy a másik nem érti, amit mondunk. Bár akkor már annyira fáradt voltam, hogy szerintem ő tudott volna gyorsabban is menni, csak szolidaritásból nem hagyott ott.

Mire megérkeztünk Roncesvallex-be, a nap már lement, de még világos volt. Be kellett jelentkezni az albergue-be (zarándokszállás), s még valami több oldalas kérdéssort is kaptunk, hogy miért indultunk el ezen az úton, meg ilyesmi. Fél oldal után visszaadtam, hogy ne haragudjanak, de ez most nem megy. Akkor elkezdtek valamit beszélni, de addigra már régen nem értettem az angolt... Erre előkerítettek egy magyar srácot, aki szintén ott szállt meg, ő fordított. Az albergue tele volt, de mondták, hogy a szomszéd kemping is hozzájuk tartozik, ott valami házikóban még van hely. (Később Kamil is utolért bennünket, és őt is hozzánk osztották be. Végül nem is mi voltunk az utolsók, akik aznap érkeztünk!) Egyébként nagyon rendesek voltak a hospi-talérok (a szálláshely gondnokai), először jól leszidtak, hogy milyen nehéz a hátizsákom, aztán átküldtek nekünk teát. (Ez egyébként nem volt szokás.)

Aztán még este, meg másnap reggel is, átjött a magyar srác, aki már harmadszor járta az utat, és feltétlenül el akart látni jótanácsokkal. A jótanácsok közül az első három az volt, hogy a csomagom felét küldjem haza, még neki is túl nehéz a zsákja, és ő is haza fogja küldeni, az enyém meg még nehezebb. Utoljára tíz nap után találkoztam vele, akkor éppen föl akarta adni és hazamenni, de végül végigjárta az utat harmadszor is, ahogy hallom.

Ki az igazi zarándok?

Ez a kérdés az út vége felé merült fel többekben. Nem is annyira kérdés formájában, inkább különböző válaszokat adtak rá, de a válaszaik számomra nem volt igazán meggyőzőek. Inkább elbizonytalanodtam.

A Camino Spanyolország elmaradott területein halad át, ahol a lakosság számára az egyetlen munkalehetőséget jelenti. A kormány ezért sokféleképpen támogatja a spanyol zarándokokat. A Compostellát – a papírt, amely igazolja, hogy végigjárta valaki az utat – azok kapják meg, akik 100-200 km-t megtettek, és így érkeztek Santiagóba. Ennek következtében az út vége felé ugrásszerűen megnő a zarándokok száma! És hát... Megváltozik a stílusuk is. – Erre mondtuk később kicsit szomorúan és lemondóan, hogy „hát, ez Galícia”...

Az ekkor csatlakozók között sokan vannak, akik számára nem természetes, hogy rendet és tisztaságot hagyjanak maguk után. A régebben gyalogolók számára az újak hirtelen nagyon zajosak, és sokan vannak. A „régiek” nem változnak ugyan, de már nem ők a többség: a többség váratlanul egy kulturálatlan, figyelmetlen, hangos és követelőző társaság lesz. Ezért aztán a helyiek nem rajonganak különösebben a zarándokokért, csak a pénzforrást látják bennük. S a csodálkozó gyalogló hirtelen azt tapasztalja, hogy ideges hospitalerók veszekednek vele, átnéznek rajta, sőt, elzavarják a szállásról.

Ráadásul az újonnan érkezők közül sokan választják a kényelmesebb megoldásokat, például néhány kilométer után taxin vitetik magukat a következő szálláshelyre...

Emiatt azokban, akik már több száz kilométert megtettek, kérdések merülnek föl. Miért jöttek ide azok, akik nem is akarnak gyalogolni? Vajon ők is ugyanazt a papírt fogják kapni, mint mi, akik már olyan régen gyalogolunk? (Voltak olyanok is, akik Franciaország északi részéről vagy Hollandiából jöttek gyalog. Érdekes módon, azon senki nem háborgott, hogy ők is csak ugyanazt a papírt kapják, mint mi...) És hogy az sem baj, hogy „csalnak”?

Talán azért van ez a háborgás, mert általánosságban jobb volt, amíg nem voltak ott. És mintha attól, hogy megindokoljuk, hogy miért nem kéne ott lenniük, eltűnnének...

Utolsó nap újra találkoztam a „csengős emberrel”. (Az utolsó két nap... Hát, az külön történet.) A „csengős ember” a belga hadseregnél ortopédus, de azt hiszem, már nyugdíjas. Sok-sok éve minden nyáron végigjárja a Caminót, nagyon ismeri az utat, és minden városhoz van egy története. Nem tudom a nevét, de mindig bot van a kezében, és a bot végén csengettyűk, hosszú, ősz haját összeköti, úgy ballag vidáman és bölcsen.

Szóval, utolsó nap dél körül újra összefutottam vele meg egy kanadai nővel, akivel beszélgetni ugyan nem tudunk, mert csak franciául beszélt, de nagy haverok voltunk, mert aznap hajnalban együtt tartottunk erőnléti edzést... Épp egy büfé előtt üldögéltek, s hívtak, hogy üljek le. Sokat akartam még menni aznap, de

leültem egy kicsit. S akkor mondta a csengős ember rólam (meg a jókora hátizsákomról), hogy „na, egy igazi zarándok”. Ami persze jólesett, később aztán elgondolkoztam rajta, hogy igaz-e.

Mert ő azt értette ezalatt, hogy igazi zarándok vagyok, amennyiben a zarándoklatot valamilyen sportteljesítménynek fogjuk föl. Mert táská a hátamon, gyalog megyek, messziről indultam, hajnalban kelek. De a zarándoklat nem biztos, hogy erről szól. (Persze, nem árt, ha utolsó nap az ember végre elgondolkozik ezen, hogy akkor mi is a zarándoklat.)

Sokféle okból járja az ember a Caminót. Alex csoportosítása szerint: Vannak a peregrino-k, a zarándokok. A „bicigrino”-k, akik biciklivel járnak. A „tourigrino”-k, akik kézitáskával sétálgatnak, vagy taxiban utaznak. A „homogrino”-k, akik tulajdonképpen hajléktalanok, de hajléktalan életüket az úton élik, ha megérkeznek Santiagóba, visszafordulnak, és ellenkező irányba mennek tovább. A „hippigrino”-k, akik a szabadságot találják meg itt, gyakran sátorral, gitárral, időnként pár napra csoportba verődve. S még ki tudja, miféle grino-k járnak az utat...

Voltak, akik nagy nehézségek árán tették meg az útnak csak az utolsó 100 km-ét. Voltak, akik naponta pár kilométert gyalogoltak, majd halálos fáradtan taxiba ültek, és azzal érkeztek meg a következő szálláshelyre. – Őket a hátizsákos, messziről induló, kitartóan gyalogló emberek nem tekintették „igazi zarándoknak”. Pedig lehet, hogy egynek-másnak közülük fontosabb volt, hogy Santiagóba érjenek, mint a sportosabbak közül sokaknak. És akkor az-e az igazi zarándok, aki jobb kondícióban van, vagy több időt szán az útra? Vagy inkább az, aki a saját nehézségeit, korlátait leküzdve, nagyon szeretne Santiagóba érni?

Értem azokat, akik utóbbiakat nem tartják igazi zarándoknak, mégis, nem tudom... Az út elején még csak azt nem tudtam igazán, hogy én miért indultam el, a végére már azt sem, hogy mit jelent zarándoknak lenni... Még jó, hogy nem tartott tovább az út. Pedig szívesen mentem volna még – de lehet, hogy a végére aztán egyáltalán semmit nem tudtam volna... :) Bár az sem feltétlenül baj, sok nehézségtől megkíméli az embert mindaz, amit nem tud... :)

– folytatjuk –

Reiczigel Zsófia

De colores, színes, pompás a világ, mely Krisztussal él!

A Cursillo nemcsak egy tanfolyam a kereszténységről, hanem sokkal inkább egy lelki zarándoklat. Nem véletlenül. Úgy alakult ki, hogy 1936-ban Aparici Manuel százezres méretű ifjúsági zarándoklatot tervezett Santiagóba. Spanyolországban ugyanis az előző évek egyházüldöző politikájának is betudhatóan nagyméretűvé vált a kereszténységtől való érzelmi-értelmi eltávolodás.

Aparici úgy gondolta, a közösségben való zárandoklás közelebb viheti az embert Istenhez. Hogy ne csak gyalogtúra és kirándulás legyen, felkészítő hittanórákat is tartottak, azaz Cursillót a résztvevőknek. Azóta évtizedek múltak el, a Cursillót meg milliók végezték el. Nagy élmény, tanúsíthatom. Segít rácsodálkozni az Isten teremtette világra érzélemmel és értelemmel egyaránt. És hogy épp azért színes és pompás a világ, mert Isten is benne él. Mert Krisztussal él.

De colores

De colores, színes, pompás a szép tavasz jöttén a mező, a rétség,

De colores, színes, pompás a sok kicsi madár, ha nyár hív és kék ég;

De colores, színes, pompás, ha vad vihar után megújul a táj;

Refr.: Bennünk kigyúl a vágy, kel a remény, és égnek a színek, és lángol a szív.

De colores, színes, pompás az égbolt, ha köszönt a hajnali fényár;

De colores, színes, pompás, ha minket a napon sok álmodott kép vár;

De colores, színes, pompás, ha csillog a gyémánt a napsugarán. (Refr.)

De colores, színes, pompás a fény és az öröm, mert nem tűr meg árnyat,

De colores, színes, pompás a Krisztus, ki megholt, s a sírból feltámadt;

De colores, színes, pompás az emberi világ, ha Krisztusnak él. (Refr.)

Naphimnusz

Fivérem, Nap és nővérem, Hold
Oly ritkán látlak, hallom
hangotok,

Nyomaszt a sok gyötrelmem és gond.

Fivérem, Szél és levegő ég
Nyisd ki szemem, hogy lássam,
ami szép,
Körülölel a ragyogás, dicsfény.

Mert Isten műve minden
teremtmeny,
Érzem jóságát, és szívem újra él.

Fivérem, Nap és nővérem, Hold
Most végre látlak, hallom
hangotok,
Megölelném az egész világot.

(csengi)

Zarándokok az Úton

A humánnummal foglalkozó tudományok művelői szerint emberi életünk célja a növekedés, a teljes emberré válás. Számunkra, keresztények számára ez a cél egy többletet kap, hiszen az üdvösségre, a szentháromságos Istennel való kommunikációra kaptunk meghívást. Emberi és keresztényi célunk kiegészíti egymást, és mindkettőnek előfeltétele a fejlődésre, a haladásra való készségesség, a tökéletességre törekvés. Ezt a tevékenységet sokan – szimbolikusan – úton való haladásnak tekintik, mert akárcsak az úton levés, kellemes és nehezebb pillanatok, örömet és fáradtságot, érdeklődést és nyitottságot feltételez. Ugyanakkor azt is jelképezi, hogy még nem értük el a

célt, nem tekinthetjük lezártnak ezt a tevékenységet, amely egy folyamatosságot hordoz magában.

Loyolai Szent Ignác ezt a gondolkodásmódot vallotta magáénak, amikor leveleit gyakran „a zarándok” aláírással jelölte. Hasonlóképpen, így lett a társa által lejegyzett életrajzi írás címe: *A zarándok. Loyolai Szent Ignác visszaemlékezései*. Ignác olyan embernek tartotta magát, aki folyamatosan úton van Isten felé, küzdelmek árán halad előre; és aki annak érdekében, hogy Istent jobban szolgálhassa, saját teremtettsége céljának felismerésére, ezáltal pedig önmaga megismerésére törekszik. Ebben a munkában kívánt embertársai segítségére lenni, saját vágyaik, képességeik, valamint Isten akaratának felismerésében és egyeztetésében.

Jézus azt mondja: „Én vagyok az út...” Egyszerű dolgunk van, ha ezt a kijelentést komolyan vesszük, hiszen ha előttünk az Út, akkor nincs más feladatunk, mint végigmenni rajta. Ő célhoz vezet, csupán követnünk kell tanítását, és legfőképpen életpéldáját. Ha pedig valaki még ezek után is félne elindulni, jelzőtáblaként, illetve -lámpákként ott vannak a szentek, akik szintén útbaigazítanak, és modellt nyújtanak az Isten felé vezető úton.

Jó zarándoklatot!

Both Vanda Erzsébet

A zarándoklat teológiája

„A keresztények úgy élnek hazájukban, mint jövevények; mindenben részt vesznek mint polgárok, de mindent elviselnek mint idegenek; bárhol, idegenben is otthon vannak, de minden haza idegen számukra... Testben vannak ugyan, de nem a test szerint élnek. A földön vándorolnak, de a mennyben van polgárságuk.” – olvashatjuk a Diognétoszhoz írt levélben.

A zarándoklat a keresztény élet egyik ősi jelképe, amelynek alapja a bibliai antropológia. A keresztény ember úton lévő ember (homo viator), aki nem feledkezik meg arról, hogy az embernek, miután kiűzetett a paradicsomból, végig kell mennie a bűn és szabadulás hosszú és gyötrelmes útján, és csak élete végén juthat el a mennyei Jeruzsálembe, hogy ott Istennel és Krisztussal találkozzon (Jel 21–22).

A hit mint zarándoklat az ószövetségi vallásosságnak egyik alapvető törvényszerűsége. A hit útján való vándorlás elkezdődik Ábrahám kivonulásával. Izrael történelmének minden jelentős eseménye arra utal, hogy Izrael és Istene közötti szeretetszövetség fejlődése egy hosszú zarándoklat formáját ölti. Az Egyiptomból való kivonulásban, annak minden fázisában (pusztai vándorlás, próbatétel, bálványimádás, bevonulás Kánaánba) megtapasztalta a választott nép, hogy Isten vándorló népe. A kivonulás mint esemény és vallásos élmény szinte véget nem érően folytatódik Izrael életében. Az ígéret földjének elfoglalása után is Izrael úgy érzi magát, mint a vándorló és idegen (Zsolt 105,12k; 1Krán 16,19k). A

zarándoklét az egyszerű vallásos zsidó embernek is egyik alapélménye. Leginkább a zsoldárokból látjuk ezt. A zsoldáros (119,19) úgy áll az Isten elé, mint aki „idegen e földön”. A 39. zsoldár szerzője, miután költői módon megfogalmazza az emberi élet mulandóságát, ismételtel kijelenti: „előtted jövevény vagyok, zarándok, mint őseim mind”. Különösen is fontos volt számukra a Jeruzsálembé való zarándoklat. A törvény előírta, hogy a három nagy ünnepre (húsvét, pünkösd, sátoros ünnep) az Úr előtt meg kell jelenni (Kiv 34,23). A zarándoklat fontosságáról, a zarándokok lelkületéről tanúskodnak az ún. zarándok-zsoldárok (Zsolt 120–134), amelyek kifejezik a zarándokok érzelmeit: ragaszkodásukat az Úr házához és a szent városhoz, hitüket, imádásukat, örömeiket, hogy a liturgikus gyülekezésben megvalósíthatják Isten népének hitbeli közösségét.

Jézus életét kezdettől fogva meghatározták a zarándoklatok. Már a gyermekségtörténetből megtudjuk, hogy Mária és József a Törvény előírása szerint felzarándokoltak Jeruzsálembé, hogy bemutassák a gyermek Jézust a jeruzsálemi templomban (Lk 2,21–38). Az is fontos esemény volt Jézus életében, amikor 12 éves korában fölment Jeruzsálembé az ünnepi szokás szerint (Lk 2,41). A szinoptikusok szerint nyilvános működése idején Jézus csak egyszer zarándokolt el a húsvéti ünnepekre. Lukács evangélista sajátos teológiai szemlélete szerint Jézus egész élete egyetlen hosszú, Jeruzsálem felé tartó zarándoklat. Jézus zarándoklatainak csúcspontja és célja az ő halála és feltámadása. Azért kell elmennie, hogy tanítványai számára helyet készítsen Atyja házában, mielőtt újra eljönne, hogy magával vigye őket. Valójában azonban ő maga az Atyához vezető út (Jn 14,2–6), amely mostantól fogva mindenki számára nyitva áll a világ és az Atya között.

Nemcsak az evangéliumok, hanem az egyéb újszövetségi iratok is ebben az értelemben alapozzák meg a hit zarándoklatként való értelmezését. A jánosi levelek arra biztatják a megkereszteltet, hogy a világosságban és ne sötétségben járjanak (1Jn 2,11), az igazság útját követve (2Jn 4; 3Jn 3). A Timóteushoz írt levélben Pál azokról is említést tesz, akik letértek a hit útjáról (1Tim 1,6.19), és arról, hogy ő a hitet megtartva már végigfutotta a pályát (2Tim 4,7). Péter apostol második levele pedig az igazság útjának nevezi a keresztény életet (2Pét 2,2), és arra biztatja a híveket, hogy jövevényként és zarándokként járjanak a világban (1Pét 2,11), amely nem lehet számunkra végleges és igazi otthon. A zsidókhöz írt levélben a hívek közössége nem más, mint Isten úton lévő népe. A keresztény Krisztus sorstársa (3,14), aki a Szentlélek kegyelmében részesült, és aki megízlelte a mennyei ajándékot: Isten ígéjét és a jövő világ erőit (6,4.5). A jelen pillanatban a híveknek mégis növekedniük kell (5,11–14), kísértésekkel kell megbirkózniuk (2,18) és el is bukhatnak az úton.

Az Újszövetségben inkább az „út” témaköre alapozza meg és határozza meg a zarándoklatok teológiáját, szemben az ószövetséggel, ahol a zarándok-hit témája a hangsúlyosabb.

Az élet zarándokút. A zarándok vándorok úton vannak egy bizonyos hely felé, valahova el kell jutniuk. Ezt nevezzük mennyországoknak, ahol majd meglátjuk Istent úgy, amilyen, és ez a megtapasztalás lesz tökéletes és véget nem érő boldogságunk oka. Erre teremtettünk. Az ószövetségi kinyilatkoztatásból azt is megtudjuk, hogy az egyes ember és Isten népe is a hit zarándokútját járja. M. Schneider szerint a keresztény életet nemcsak úgy foghatjuk fel, mint Krisztus-követést (als Nachfolge), hanem mint Krisztus útján való előrehaladást (auf dem Wege).

A konkrét zarándoklatok (búcsújáró helyekre, szentévi stb.) is segítenek bennünket abban, hogy tudatosítsuk életünk zarándok jellegét. A vallásos emberek azért vállalkoznak a zarándoklatra, mert hisznek abban, hogy Isten létét és közelségét a szent helyen jobban meg lehet tapasztalni. A negyedik században kezdődik meg a Jézus életével kapcsolatos helyek meglátogatása. A középkor különösen is nagyra értékelte a Szentföldet és a szentföldi zarándoklatokat. Palesztinán kívül zarándoklatok célpontjai lettek azok a helyek, ahová Krisztus ereklyéit elvitték, vagy ahol a vértanúk és szentek sírjai voltak. Később sok olyan zarándokhely alakult ki, ahol Szűz Máriának vagy egy szentnek csodatevő képe, szobra volt. Rómát is szívesen felkeresték a zarándokok, hogy Péter és Pál apostol ereklyéit lássák és tiszteljék, illetve kifejezzék a „Péter székéhez” való ragaszkodásukat. Később a zarándoklat mint elégtétel és mint a bűnbocsánat elnyerésének egyik formája volt jelent az Egyház életében. Manapság a zarándoklat inkább a lelki megújulás egyik eszköze. A zarándoklaton és a zarándokhelyen a résztvevők Isten szavának hallgatása, a több és buzgóbb egyéni és közösségi imádság, a szentségek és a liturgiában való részvétel, ill. az egyház közösségének megtapasztalása által megerősödnek és megújulnak a hitben. A zarándoklat az imádság iskolája, alkalom az Isten szavának meghallására, lehetőség az elmélyedésre és a lelkigyakorlatra. A zarándok átmenetileg „meghal” a mellékes dolgoknak, és elindul a lényeg felé vezető úton, a hívek közösségében megtapasztalhatja Isten létét és jelenlétét, s ezáltal a zarándoklat a megszokott mindennapi étellel való szakítás jelképe és valósága.

A keresztény zarándoklat a vándorló egyház jelképe is. A zarándoklat kiemelkedő mozzanat abban a hosszú menetelésben, amellyel a földön élő egyház halad az örök haza felé. A II. Vatikáni Zsinat az, amely kiemelten is hangsúlyozta a zarándok egyház eszkatológikus jellegét (LG VII. fej.). Az egyház csak a mennyei dicsőségben válik majd tökéletessé, amikor elérkezik a mindenség megújulásának ideje. Azt is hangsúlyozza a zsinat, hogy az úton levők és a célba jutottak összetartoznak (LG 49). Az úton levőknek és a Krisztus békéjében elhunytaknak az egysége nem szakad meg, sőt erősebb lesz a lelki javak közösségében. A szentek, s főképpen a mennyebe felvétel Mária biztos remény és a vigasztalás jele Isten zarándok népe számára (LG 68).

Az utóbbi időben megnövekedett a zarándoklatok száma, de ezek sok esetben nem nevezhetők igazi zarándoklatnak, hanem csak valamiféle „vallásos turizmusnak”. Mindent meg kell tennünk azért, hogy megfelelő irányítással ezeket az utakat a hit és az egyházi élet elmélyítésének szolgálatába állítsuk, hogy általuk átéljük életünk zarándok jellegét és megváltozott szívvel térjünk vissza a mindennapi életbe.

Forrás: Dolhai Lajos: *A zarándoklat teológiája*. Vigilia 66 (2001/3), 176–183.

Léonie

Ki vagy te, édes Istenem? S ki vagyok én?

Életünk zarándoklatán három egymással összefonódó utat kell megjárunk. Az első a saját magunk megismerése: a magánytól az egyedüllét fele; a második a közösségi életünket érinti: az ellenségességtől a vendégszeretetig; a harmadik az Istenkapcsolatunkról szól: az illúziótól az imáig.

Mindannyiunk lelkét gyötri a magányosság és a magányosságtól való félelem. Mindent elkövetnénk, hogy ne kelljen szembenéznünk a bennünk lakozó kízó ürességgel. Nehéz elhinnünk, de az egyetlen út a magánytól az egyedüllét fele a magányunkkal való szembenézésen át vezet. Mernünk kell lelkünk mélyén, csendben találkozni ezekkel a kízó érzelmekkel, és elfogadnunk őket. Tudatosítanunk kell, hogy sem barát, sem kedves, sem férj, sem feleség, sem közösség nem képes csillapítani a teljesség iránti igényünket és a bennünk lakozó kízó irt.

Az az ember, aki nem hajlandó szembenézni magányával, végső megoldásokra törekszik, állandóan abban a hamis várakozásban él, hogy történni fog életében egyszer egy eget rengető esemény, vagy találkozni fog egyszer egy kivételes személlyel, amely vagy aki képes lesz megszabadítani az elviselhetetlennek tűnő belső feszültségétől. Az ilyen ember képtelen felfedezni élete apró örömeit, képtelen bensőséges kapcsolatok kialakítására, hiszen mindig azt a rendkívüli eseményt vagy személyt várja, aki természetesen soha nem jön el.

Aki elmozdult a magánytól az egyedüllét fele, elfogadja a belső ürességet, nem lázad ellene. Fel meri vállalni, hogy egyedül van, s ebben az egyedüllétben szemléli önmagát, embertársait és Istent. Nem vetíti ki saját irreális vágyait másokra, és szabad tud maradni emberi kapcsolataiban, mivel a másik emberre nem úgy tekint, mint vágyai beteljesítéséhez szükséges eszközökre. Ehhez kapcsolódik szorosan az is, hogy az egyedüllétet megélő ember az őszinteség alatt nem a teljes feltárulkozást érti, nem dobja oda magát a másinak, hanem egészséges határt tud szabni kapcsolataiban, rendelkezik egy lelki intimitással, amelyet soha nem fed fel senki előtt.

Földi életünkben nem tudunk egyszer s mindenkorra megérkezni az egyedüllétbe. Folyton ingadozunk e két pólus között, s ez az ingadozás minden erőfeszítésünk ellenére legtöbbször nem tőlünk függ. Képesek vagyunk azonban

érzékeny mérőműszert kifejleszteni magunkban, amely segít tudatosítani, hogy éppen hol tartunk, s ezáltal törekedhetünk arra, hogy ne meneküljünk el a bennünk levő valóság elől.

A közösségi életünkkel kapcsolatban azt tapasztaljuk meg, hogy idegenekkel teli világban élünk, akikkel szemben ellenségességet érzünk. Ha képessé válunk ellenségességünkötől elmozdulni a vendégszeretet fele, akkor ezek az idegenek barátokká válnak, akik kincseket tartogatnak számunkra. Megtapasztaljuk, amit Ábrahám: lakásába fogadva az idegen látogatókat, ma-gát Istent fogadta be, ki fiúgyermek születésének hírével ajándékozta meg őt.

Emberi kapcsolatainkban szabad teret kell biztosítanunk egymás számára. A bennünk levő ürességet zajjal, beszéddel, különböző cselekedetekkel, társas együttléttel akarjuk elűzni. Ezért ijedünk meg a szabad tértől akkor is, amikor mi biztosítjuk mások számára, és akkor is, ha mások biztosítják számunkra. Ebben a térben megszólal magányunk, megszólalnak legrejtettebb vágyaink, amelyekkel félünk szembenézni. De csak ezekkel szembenézve, ebben a térben válunk képessé meglátni a helyes irányt, amelyben növekedhetünk, kiteljesedhetünk.

A vendégszeretet a befogadás mellett szembesítést is jelent. Nem elég befogadni egy személyt, határokat is kell neki biztosítani. Ezen határokat a saját gondolataink, elveink, meglátásaink képezik. Befogadás szembesítés nélkül nyájas semlegességhez vezet, ami senkinek nem segít. Szembesítés befogadás nélkül pedig erőszakosságot szül. Csak az tud szabad teret biztosítani a másinak, aki eljutott a magányosságról az egyedüllétre. Aki retteg magányától, nem képes a másikat szabadon engedni, saját vágyait akarja vele kielégíteni, ezért nem tud vendégszerető lenni.

Az egyedüllét és a vendégszeretet elérése értelmetlen az ima nélkül: az egyedüllét csöndje halotti csend, a vendégszeretetünk eredménye csak a zsúfolt ház. Az ima megtapasztalását gátolják a bennünk élő illúziók: a hallhatatlanság és a világ feletti kontroll illúziója. Bár tudatában vagyunk halandóságunknak, mégis annyira ragaszkodunk bizonyos tárgyakhoz, személyekhez, helyzetekhez, mintha legfőbb értékeink lennének, mintha örökké kellene tartaniuk. Megfeledkezünk arról, hogy földi életünkben minden mulandó, ezért nem lehet örök érték. Ezekről az illúzióktól kell megszabadulnunk ahhoz, hogy hitelesen tudjunk imádkozni.

Az ima paradoxonja, hogy nagy belső összeszedettség szükséges az isteni jelenlét megtapasztalásához, ugyanakkor az ima kegyelem, Isten ingyenes ajándéka számunkra. Legtöbbször az ürességet, Isten hiányát tapasztaljuk meg imáinkban, csak kivételes pillanatokban részesülhetünk Isten jelenlétének mély átélésében. Isten olyan hatalmas és megfoghatatlan számunkra, hogy nem gyömszőlhető bele pozitív élményeinkbe, érzelmeinkbe, extázisunkba. Mindezek emlékeztetnek az Ő jelenlétére, de hiányuk nem jelenti Isten hiányát. Ezekből

következik, hogy az imaéletünk alapja a reményteli türelmes várakozás. Amint egyre mélyül imaéletünk, úgy lesz egyre szeretettel és szenvedéssel teljesebb.²

Engedem-e érezni lelkem mélyén a kínzó magányt? Mihez kezdek vele? Hol tartok a magánytól az egyedülléthez vezető úton?

Tudok-e másként tekinteni barátaimra, ismerőseimre, mint elérhetetlen vágyaim beteljesítéséhez szükséges eszközökre? Merek-e szabad teret biztosítani számukra?

Merem-e érezni a szeretetet és a szenvedést az imában? El tudom-e hinni, hogy imám akkor is kedves Isten előtt, ha nem töltenek el különleges érzelmek? Meg tudom-e különböztetni a mulandó javakat az örök értékektől?

Nagy Lilla

Francesco testvér nyomán

– híres ferences harmadrendiek –

Szent Rókus zarándok (1295–1327)

Nemes származású szülők gyermekeként született Franciaországban. Szülei – mivel sokáig nem lett gyermekük – már születésekor Istennek ajánlották. Mellkasának bal oldalán vörös, kereszt alakú anyajegy látszott, amit sokan kiválasztottsága jeleként értelmeztek. Vallásos szellemben nőtt fel, s miután fiatal korában mindkét szülejét elveszítette, szó szerint teljesítette édesapja végrendeletét, amit halálos ágyán mondott neki: „Végrendeletben az örökséggel együtt négy dolgot bízok rád. Először: miként tanultad, szüntelenül Jézus Krisztusnak szolgálj. Másodszor: ne feledkezz meg a szegényekről, az özvegyekről és az árvákról. Harmadszor: rád bízom vagyonomat, hogy jó célra használd. Negyedszer: adj otthont a nyomorultaknak és a szegényeknek.”

Miután egész vagyonát szétszította, elhagyta hazáját. Ekkor már a ferences harmadrend tagja volt. Ettől kezdve rövid élete szinte folytonos zarándoklat, útonlét volt. Zarándokruhát öltve, bűnbánó lélekkel útra kelt Róma felé. Amikor Piacenzába érkezett, látta, hogy a városban súlyos járvány tombol, s ő maga is beállt a betegeket ápolni. Félelem nélkül gondozta őket, s ők szentként fogadták, mert tapasztalták, hogy gyógyulást hoz nekik. Amikor a kórházban elvégezte a napi munkáját, megkereste a betegeket a városban is. Megjelölte őket a szent kereszt jelével, majd megemlékezvén Jézus Krisztus szenvedéséről érintésével meggyógyította őket.

Később újra útnak indult, s más városokban is (pl. Cesenában, Rómában, Riminiben, Novarában) megállt a szegényeket és a járványtól sújtottakat gondozni. Mindig arra törekedett, hogy Jézus Krisztus nevében és szenvedésének erejéből segítséget nyújtson a járvány ellen. Mindenütt először a szegények házeit és kórházait kereste meg, hiszen ott nagyobb szükség volt a segítségére. Rómában

egy bíborost is meggyógyított keresztjelével, ám a bíborosnak a kereszt a homlokára vésődött, s haláláig láthatóan viselte azt.

Egyszer aztán, ismét Piacenzában, Rókus maga is megkapta a pestist, és hogy másokat ne fertőzzön, a város melletti erdőben húzódott meg. A pestis okozta fájdalmak ellenére mindent türelemmel viselt, és mindenért áldotta Istent. A legenda szerint egy kis kutya megtalálta, kenyeret vitt neki, és a gazdáját, Gotthárdot is odavezette, akit Rókus sokáig tanított. Mikor a városban súlyosbodni kezdett a járvány, Rókus odament, Jézus nevében megáldotta, megérintette és meggyógyította a betegeket, majd – még mindig betegen és sántán – visszatért az erdőbe. Akik hallottak róla, sokan fölkeresték, s Rókus szükségleteik szerint csodákat tett velük. Nevét és származását viszont eltitkolta, mert nem földi dicsőséget keresett.

Később Isten kegyelméből meggyógyult, s elbúcsúzva Gotthárdtól és társaitól zarándokként hazafelé indult. Amikor Lombardiában Angera közelében járt, a vidék urának katonái kémnek hitték, és elfogták. Rókus Jézus nevét segítségül hívva türelemmel vállalta a börtönt, s éjjel és nappal Istennek ajánlotta magát. A börtön otthona lett, mert vezeklésként és remeteséggként fogadta. Öt évet élt a börtönben, s mikor közel érezte halálát, kérte a börtönőrt, hogy hívjon hozzá papot, aki meggyóntassa, majd kért három zavartalan napot, hogy felkészülhessen a halálra. A harmadik nap végén az Úr anyala ezzel az üzenettel jött: „Rókus, az Úr a lelkedért küldött engem. Mondd meg, mi az utolsó kívánságod?” Rókus akkor áhítatos imádságban arra kérte a mindenható Istent, hogy azok a keresztények, akik Jézus nevében áhítattal megemlékeznek róla, szabaduljanak meg a járványos betegségtől. Amikor imádságát befejezte, kilehelte lelkét. Már holtan találták börtönében, amely csodálatos fényben sugárzott. Fejénél és lábánál egy-egy nagy gyertya égett, feje alatt egy táblát találtak, amelyen aranybetűkkel írva állt: Isten meghallgatta, amit a betegek számára kért.

Kultusza a későbbi nagy járványok idején bontakozott ki, amikor sokan hathatósan kérték közbenjárását. Magyarországon főleg olyan helyeken építettek tiszteletére kápolnákat, ahol ferencesek éltek. Noha az egyház hivatalosan sohasem avatta szentté, mégis tisztelt és szeretett alakja volt a katolikus jámborságnak. Általában a pestisből gyógyulók, az orvosok és a kórházak védőszentjeként tisztelik. Ünnepe augusztus 16-án van.

Ifjú zarándokként, bottal a kezében, kenyeret hozó kutyával, lábán pestises keléssel, a vállán vörös kereszttel ábrázolják. A magyar nép körében sokfelé átvette a zarándok Jakab helyét is, így kerülhetett ruhájára, kalapjára a jakabkagyló, holott az nem illette meg, hisz nem járt Compostellában.

Kántor Emese

² Henri J. M. NOUWEN: *Nyújtsd kezéd*. Ursus Libris, 2007.

Szamártestvér

– rovat a makacs és bohókás emberi testről –

A gyaloglás előnyei

A gyaloglás egyszerű testedzési forma. Végezhető csoportosan, kiváló egészségfejlesztő és -megőrző hatása van. Kevesebb erőkifejtést igényel, mint a futás. Segít a szívbetegségek, az agyvérzés, a cukorbetegség és az elhízás megelőzésében.

A számos felhívás, a médiában hirdetett és hazánkban is olyannyira elterjedt fitnessörület ellenére világszerte nő azoknak az aránya, akik kóros elhízásban szenvednek, vagy mozgásszegény életet élnek. Hallunk olyan magyarázatot erre, hogy a felgyorsult életritmusban nem marad rá idő, de többen panaszkodnak sérülésekre, izomlázra, ami elveszi kedvüket a sporttól.

Egyre több tudományos kutatás szól a gyaloglás előnyeiről. A hetvenes-nyolcvanas években nagyon sok vizsgálatot végeztek, amelyek arról szóltak, hogy a nagy erőkifejtést, lendületet igénylő sportoknak van igazán egészségmegőrző hatása. Tehát valaki minél többet mozog, annál nagyobb esélye van arra, hogy egészséges maradjon. Az elmúlt évtizedben egyre többen vannak azok, akik azt vallják, hogy a rendszeres mozgás az, ami igazán szükséges, és hogy ezt ki miben találja meg, az abszolút egyéni függő. Mindig voltak és lesznek olyanok, akik nem szeretnek futni, vagy kondíciójuk, erőnlétük nem engedi; akik nem szeretnek zárt térben órákon keresztül hangos zenére aerobikozni, vagy egyszerűen egy költséghatékonyabb formáját választanák a mozgásnak. Számukra kiváló megoldásnak tűnik a gyaloglás. Hetente 5-6 alkalommal akár csak fél óra intenzív gyaloglás rengeteget segít számos betegség megelőzésében. A gyaloglás szinte semmilyen kockázattal sem jár, előnyei ezzel szemben rendkívüliek. A szívizmokat gyorsabb mozgásra készíteti, csökkenti a vérnyomást és a szívroham rizikóját.

És még egy érdekesség a Harvard School of Public Health által most közzétett jelentés 70 000 amerikai ápolónő egészségi állapotát elemzi 15 év távlatában. Kiderült, hogy azok a nők, akik munkahelyük jellege miatt hetente húsz vagy még több órát gyalogoltak, 40 százalékkal ritkábban kaptak agyvérzést, mint a kevesebb mozgást igénylő munkahelyen dolgozó kolléganőik.

Tehát az agyvérzés kialakulásának veszélyeit is csökkentheti. Erősíti az izmokat, csontokat, így az osteoporózis megelőzésében nagy szerepet játszik. A térd körüli izmok erősítésével és a futásnál finomabb mozgással kevésbé erőtetik meg a térdeket. Ezenkívül a gyaloglás javítja az anyagcserét, így könnyíti a fogyókúrát. (Azt azonban fontos megjegyezni, hogy a zsírok elégetése 35 perc után kezdődik, tehát a félórás gyaloglás egy hatékony fogyókúrához kapcsolódó edzésprogramban kevésnek bizonyulna). A cukorbetegség korai stádiumában nagyon hatékony gyógymódnak bizonyul. A kitartás és a fokozatosság, reális célok, mint minden sport esetében, itt is nagyon fontos. A bemelegítés nagyon

fontos! Az eredmények 3 hónap elteltével mindenképpen jelentkezni fognak, egészségünk megőrzése pedig hosszú távú elégedettséget ad majd.

(<http://www.sulinet.hu/tart/fncikk/Kiec/0/7827/seta.html>)

Eszter

Mit tegyünk, ha...

Vízhólyag éktelenkedik a lábunkon: a legjobb békén hagyni, és olyan cipővel folytatni az utat, ami nem bántja. Ha mégis nagyon zavaró, tűt és cérnát kell átfűzni rajta, és a cérnát benne kell hagyni úgy, hogy lógjon ki 2-2 cm belőle. Ez szépen lassan kivezeti a felgyűlt folyadékot. A bőrdarabot nem kell lecibálni, mert alatta szépen begyógyul a seb, és amikor eljön az ideje, leesik magától.

Kullancs nevű potyautasaink vannak: minél hamarabb ki kell szedni. Nem kell csavarni se jobbra, se balra, mert nem csavaros a feje. De még olajjal vagy bármilyen egyébvel sem kell bekenni, mert ilyenkor, amikor nincs levegője, és fulladozik, kezdi a „köpködést”, és nagy mennyiségben kerül a szervezetbe a „nyála”, ami tartalmazza az esetleges kórokozókat. Egyszerűen ki kell húzni, csípéssel, vagy ha nincs, kézzel. A csípés helyét figyelni kell, mert több hét múlva is megpirosodhat, vagy izomfájdalom jelentkezhet, ebben az esetben rögtön kell menni az orvoshoz!

A nap túl sokat süti a fejünket: napszúrás jele a fejfájás, láz, hányinger, hányás, hidegrázás. Ilyenkor árnyékos, hűvös helyre kell húzódnunk, sok-sok folyadékot inni, és pihenni. Ha nagyon nem akarnak múlni a kellemetlen tünetek, hányingercsillapítót és lázcsillapítót lehet bevenni.

Julcsi

Lelki horoszkóp

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekben újjászülethetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„A szeretet nem csügged a balsorsban, mert béketűrő, nem bosszulja meg magát az ellenségén, mert békeszerető, nem bántja az idegen szerencséje, mert nem irigy, s nem gyötri a rossz lelkiismeret, mert rosszat nem cselekszik.” (Szent Bernát)

Bika (április 21.–május 20.):

„Ne várjatok állandó nyugalmat és békét. Ez nem földi életünk formája és rendeltetése, hanem lássatok hozzá az élet feladatainak megvalósításához.” (C. Hilty)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Boldoggá tehetitek azokat, akikkel együtt éltek. Elképzelhetetlen kincsekre lelhetek, melyek másképp elvesznek. Egészen kevéssel is elérhetitek ezt. Akkor miért nem teszitek?” (Bruno Ferrero)

Rák (június 22.–július 22.):

„A viták megoldásának legjobb módja: szorosán öleld át, akivel veszekedsz.” (Bruno Ferrero)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Életed és üdvösséged apró, törekeny dolgokon múlik. Olyan dolgokon, amiknek a java része már a birtokodban van. Csak gondold végig.” (Bruno Ferrero)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Vannak, akik bőrükre tetováltatják a szeretett személy nevét. Hinni azt jelenti, hogy Isten nevét a lelkünkbe vésve hordjuk.” (Bruno Ferrero)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Isten szeretete a tabernákulumot adta nekünk azokra az órákra, amelyekben fáradtan olyan helyet keresünk, ahol megnyugszunk, ahol meghallgatnak és megértenek minket.” (G. Schiwy)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Lehet-e Istent szeretni és ugyanakkor országával nem törődni? Lehet-e a felebarátot szeretni és testi-lelki baját tétlenül nézni?” (Suenens bíboros)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„A jószág mindig egy ember alakjában jelentkezik életünkben. S talán az isteni élet szikrája az bennünk, hogy korunk előrehaladtával fogékonyabbak leszünk a szeretetre, s már pusztá jelenlétünkkel örömet keltünk, ha szeretünk, és szeretnek minket.” (P. Haschek)

Bak (december 22.–január 19.):

„Bízzál, mindig bízzál a másikban, minden látszat ellenére is, kudarcok ellenére is! Ha azt mondd a másíknak: veled semmire sem lehet menni, akkor az a másík, aki már amúgy is sokat bajlódott magával, meg sem kísérli, hogy valamit is tegyen.” (M. Quoist)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Ki birtokolhatja úgy a szeretetet, hogy nem fizette meg az árát? Ha te nem vagy hajlandó a magadéból adni, akkor az egész világ fukarnak mutatkozik irántad.” (Rabindranath Tagore)

Halak (február 19.–március 20.):

„A szelídség nem a gyöngék erénye, hanem a bensőleg nagyoké. Ezeknek nincs szükségük rá, hogy »rosszért rosszal« fizessenek, hogy visszaüssenek.” (Boros L.)

Léonie

Hajnali csend

– folytatásos regény –

IX. fejezet

Az asszony vérvörös ajkai ama komoly, alázatos, mégis elemi erővel csábító mosolyra formálódtak, ami a távol-keleti nők sajátja. Az arcán ott bujkált ugyanakkor egyfajta szemérmesség, valamiféle nyugtalanság is. Egy ideig csak hallgatagon nézett a szótlan Min Cheon Su szemébe, majd megszólította, de annyira halkán, hogy kettejükön kívül senki ne hallja.

– Uram, beszélnem kell veled. De itt nem szabad, nem láthatják – szavai és aggodalommal teli hangja sehogy sem fértek össze érzéki megjelenésével és arckifejezésével.

– Ki vagy te, asszony? – szólalt meg a követ idegesen, valamivel hangosabban, mint ahogy az asszony szerette volna.

– Jót akarok neked, uram! Elmondok mindent, csak vigyél el innét... Vigyél el, mintha magadénak akarnál... Az embereknek azt kell hinniük! Itt nem láthatnak beszélgetni!

Min követnek volt már gyakorlata a titkos beszélgetésekben, nem értetlenkedett tovább; az asszony bizonyára tudja, ki ő, és ő most aligha tehet jobbat, mint hogy meghallgatja, miről is van szó, mit is akar. Ezen gondolatok közben azonban kalapácsként sújtotta elméjét újból meg újból a fájdalmas kérdés: Mibe keveredtem?! Hová jutottam?! Gyilkoltam a saját hazámban! Rejtőzködnöm kell a saját hazámban! És íme, titkos életem hálója idáig is elér, itthon is van már, aki felismer, akivel titokban kell beszélmem... Ki tudja, miféle hírt hoz ez az asszony.

Amint azt a nő kívánta, Min felállt, a válla köré tette karját, biccentett a kocsmárosnak, majd megindultak fel a lépcsőn az emeleti terem felé. A nő egész tartásában volt valami szokatlan, zavartnak tűnt. Továbbra is mosolygott, nagy, koromfekete szemeiben csillogott valami. Min szíve erősen vert, idegessége a tetőfokra hágott, mégis igyekezett olyan természetesen mozogni, ahogyan csak kitelt tőle.

Fenn beléptek az egyik terembe. Egy asztalkán két gyertya világított, az ablak enyhén nyitva volt, de a hold nem látszott. Az ágy díszes, bődfűtő illatú kelmékkel volt vetve. Az asszony, amint az ajtó becsukódott, és bizonyos volt felőle, hogy kettesben vannak, kimért járását félretéve, Min karja alól kitépve magát az ágyhoz rohant, leült rá, és ismét igéző szemekkel nézett a férfira. Min odalépett, melléje ült, ő pedig megszólalt, továbbra is csendesen, szinte suttogva.

– Uram, a nevem Mae Hyang. Te nem ismerhetsz engem, egyszerű gisaenget. Én viszont ismerlek, hiszen sokszor láttalak az előkelő fogadásokon,

ünnepevényeken, ahol táncoltam. Kérlek, bízz bennem! Ha rosszat akarnék neked, már feljelentetelek volna. De ehelyett inkább hozzád siettem...

Min szinte belesápadt a mondat közepébe.

– Miről beszélsz?? – szakította félbe.

– Uram, véletlenül tanúja voltam, amint eltette láb alól azt a nyomorult japánt. Attól tartok azonban, hogy mások is látták önt, mert az a japán nem volt egyedül. Szét is néztek a környéken, de szerencsére két nő megtévesztette őket. Én ismert személy vagyok a környéken, és garantálni tudnám önnek az alibit... – mondta a nő, de itt elcsuklott a hangja.

– Hallgatlak, asszony... – mondta Min türelmetlenül.

A gisaeng habozni látszott, mintha halvány pír öntötte volna el gazdagon púderezett arcát. Lesütötte nagy mély szeméit, és egy váratlan mozdulattal Min Cheon Su ölébe fektette a fejét. Hatalmas hajkoronája szinte szétbomlott a lendülettől. Mielőtt a követ feleszmélt volna, elkapta a kezét is, és könnyörgő tekintettel nézett a szemébe.

– Uram, egy gisaeng is tud szeretni, talán egyszer az életében... és én mióta megláttalak, csak rád tudok gondolni... Nem kell nekem semmi cserébe a hallgatásomért, csak a szíved!

Min azt sem tudta, melyik világon van. Nem foglalkozott soha effajta nőekkel, de tudta, hogy a hízelgés mesterei, és nem tudta, mire gondoljon. Másrészt felébredt benne valami, amit maga se értett, amikor erre a nőre nézett. Olyan volt a tekintete, mint valaha a feleségéé, amikor még fiatalok voltak. De azóta régen kialudt a szerelem tüze és a nők iránti érdeklődése. Egy pillanatra úgy érezte, szüksége van ennek a nőnek a szeretetére, hatalmas úr tátongott benne. De aztán megszólalt az esze: egy meggondolatlan gyilkosság után belebonyolódjon egy szerelmi viszonyba?

– Nem hiszek neked. Mit akarsz tőlem? – szólalt meg végül erőltetett mogorvasággal. A puha kéz szorítása mintha enyhült volna

– A kezeden van az életem. Elhallgattathatsz örökre... de én tudom, hogy te jó ember vagy. Azt szeretném...

– Hogy veled töltszem az éjszakát? – kérdezte Min szárazon. A gisaeng megrezsent. Fölemelkedett, elhárító mozdulatot tett a kezével.

– Nem, nem! Hogyan is merésznék ilyet kérni... Szeretném, ha megbíznál bennem, ha néha megkeresnél. Bármiben a segítségedre leszek. Sok mindent tudok, ami érdekelne. Adj nekem esélyt, hogy megszerettessem magam veled. Tudom, hogy a szíved vágyik egy szerető szívű nő után... Most elmegyek, ha úgy akarod, de bármikor megkereshetsz. A titkodat pedig a sírba viszem.

Ezzel felállt, gyorsan megigazgatta a haját, és indulni akart.

– Várj! – szólalt meg Min, és megragadta a karját.

* *

Reggel Han Na asszony, mielőtt még felhozták volna neki a reggelit – mióta gyengélkedett, ritkán kelt fel ágyából, és rendszerint egyedül evett a szobájában – elindult, és lement az ebédlőbe. A szolgák elképedve fogadták, annál is inkább, hogy karikás szemei nem nyújtottak biztató látványt.

– Asszonyom! – az öreg Hye Seon sápitva rohant feléje. – Nem szabadna! Ne csináljon butaságot! Még pihennie kell!

– Legyen nyugodt, kedvesem, jól vagyok, jól vagyok... Ki kellett már jönnöm a szobából, nagyon untam ott benn. Ne aggódjon, jót tesz nekem, ha együtt ehetem a családommal. Felkelt már a férjem?

– Épp az imént nézett be hozzá az egyik szolgál, asszonyom, még alszik... Fáradt lehet, hosszú volt az útja.

– Igen, bizonyosan...

Ekkor Myeon Hwa lépett be az ebédlőbe. Pihent volt és üde, bár előző esti gondolatai még mindig ott kavarogtak a fejében. Amint anyját meglátta, ugrándozva odaszaladt hozzá, és a nyakába borult.

– Anyám! Édesanyám! Hát már jobban vagy! Milyen rég nem láttalak itt lenni enni, velünk!

Min asszony csak mosolygott, és gyengéden simogatta lányát.

A reggelinek nekifogtak ketten, mivel a családfő még mindig nem mutatkozott. Jó ideig szótlánul ettek, majd Myeon Hwa törte meg a csendet.

– Anyám... szeretnék mondani valamit. Az éjszaka döntöttem el: engedélyt szeretnék kérni, hogy meglátogathassam nagybátyámat a kolostorban. Oda szeretnék menni, csendre vágyik a szívem. Tudom, hogy apámtól is meg kell kérdeznem, de nem bírtam már várni, szóvá kellett tennem.

Min Han Na ismét csak elmosolyodott, az anyák féltő szelídségével. Pár másodpercre abbahagyta az evést, lánya arcát nézte, majd megszólalt.

– Úgy hiszem, lányom, a szellemek szóltak hozzánk... magam is az éjszaka gondoltam rá, hogy felkeresem a Yeo Rae templomot! Elmehetünk oda, részemről semmi akadály.

Összemosolyogtak, majd egyszerre fordították fejüket az ebédlő ajtaja felé. Az egyik szolgál rontott be engedélyt se kérve.

– Asszonyom! Kisasszony! Azt hallottam, hogy Mi Ri kisasszonyt ma reggel letartóztatták!

– folytatjuk –

A barátkaposzták útja

Poszátaemlékezet óta az ős beköszöntével a barátkaposzták délre menekülnek a kegyetlen tél elől. Mindenikük tudja, hogy aki otthon marad, mert nem bírja a fáradságos utat, megfagy, vagy éhen hal. Igyekeznek útra kelni, menekülni a szívet dermesztő fagy elől, amikor elfogy a táplálék, a nyár emléke szétfoszlik, s úgy tűnik, nem lesz soha újból meleg, napfény, bogárzümögés.

Az úton sokszor úgy érzik, erejük elfogyott, s az utolsó szárnycsapásaikat élik. Kétségbeesetten verdesnek szárnyaikkal. Néhányan lezuhannak a magasból a földekre vagy tengerekbe, az életben maradottaknak a társaikat meggyászolni sincs erejük. Folytatják tovább útjukat, nem figyelve sem a táj szépségeire, sem társaik elestére. Egyetlen célt látnak maguk előtt: mielőbb megérkezni az örök nyár hazájába, hogy ott jóllakhassanak, s mire szülőföldjükre visszatér a meleg, újult erővel visszafordulhassanak.

Fáradságos az út. És a cél is sokszor értelmetlennek tűnik. Erőt kimerítő, kegyetlen utakon hatalmas távolságot repülni, hogy megérkezzenek arra a vidékre, amely telet nem ismer, ahol bőven van minden táplálék. Mire megszoknák a jólétet, vissza kell fordulniuk a szenvedéseik honába, hogy ott új posztátnak adjanak életet, akikkel együtt a következő télen újra délre repülnek. Miért elmenekülni a télből, ha újra vissza kell térni? Miért a fáradságos út?

A poszták lényének mélyébe be van írva ez az útvonal. Nem társaiktól tanulják. Úgy születnek már, hogy ismerik az utat messze délre, az örök meleg honába. Ezért nem is figyelnek egymásra az úton. S ha valamely poszáta elvétené az utat, s nem a keskeny szorosokon át repülne délre, hanem a nagy tengert célozná meg, belezuhanna a vízbe, s menthetetlenül elpusztulna. Így választódtak ki azok a poszták, amelyek a helyes irányt ismerik. A tévedőknek nem volt esélyük az utat elvétő fiakat szülni.

Egyszer néhány poszáta eltévesztette az utat. Talán gyengébbek voltak társaiknál, és nem is bírták volna végigrepülni a vonulási útvonalat. Vagy csak nem ismerték az ősi irányt, amely minden posztába bele van írva, csak bennük sikeredett félre? Nem tudni. De nem a tenger fele tértek, hanem egy emberlakta szigetre tértek. Ez a sziget az óceánban volt, ahol a meleg áramlatok kissé enyhébb telet engedtek meg, mint a kontinensen. Az emberek nagyon szerették a madarakat, a fákra etetőket szereltek, hogy elviselhetőbb legyen számukra a tél, hogy legyen elég táplálékuk. Ezek az utat tévesztett madarak át tudták vészelní a telet, mivel az emberek olyan mesterséges környezetet teremtettek, amely ezt lehetővé tette számukra.

Segítség nélkül lehetetlen volna fennmaradniuk a szigeten, mindannyian elpusztulnának. Veszélyes helyzetbe kerültek, hiszen függővé váltak az emberektől, akik mindig is érthetetlenek és hatalmasak voltak számukra, akikre más törvények vonatkoztak, mint bármely madárra, és akik rendelkezettek sorsuk felett: ha akarták, elpusztították, ha akarták, megmentették őket. Valóban hatalmas bátorság kell felvállalni a függőséget az emberektől, de ebben a függőségben hatalmas ajándékot kaptak. Nem kell megtenniük a poszták értelmetlen vonulását, menekülését az elviselhetetlen tél elől messze délre, az örök nyár országába, ahonnan minden évben vissza kell térni, azt az utat, amelyen oly sokan életüket veszítik, vagy visszafordíthatatlanul legyengülnek, megbetegszenek.

Sikeresen átvészelve a telet visszatértek a szigetről a kontinensre, s olyan fiakat születtek, amelyek szintén a szigeten teleltek át. Egyre több és több madár vándorolt a szigetre, egyre több olyan madár született, amelynek lényébe az volt írva, hogy merje elfogadni az addig ismeretlen emberi segítséget, s ne meneküljön el a tél elől, hanem egy kis segítséggel vészelve át a telet a közeli szigeten. Ne tegyen meg értelmetlen utakat messze délre, hanem elfogadva azt a mesterséges miliót, amelyet az emberek teremtettek, a szigeten teleljen.

Nagy Lilla

Viccek

János bácsi autóvezetésből vizsgázik. Mellette ül az instruktor, hátul a rendőr. Instruktor:

– János bácsi! Milyen tábla volt ez?!

– Úgy néztem, fiam, búzatábla...

☺

A csiga és a teknősbéka karamboloznak az erdőben. Egyetlen szemtanú van csak, a lajhár, aki éppen a helyszín közelében himbálózott a fán. A rendőrörsön faggatják a lajhárt, mit látott e szörnyű balesetből. A lajhár a következőt vallja:

– Nem emlékszem, minden olyan gyorsan történt!

☺

Az iskolában a tanító néni így szól Pistikéhez:

– Pistike, ha anyukádnak van három almája, és hétfelé kell osztania, mit csinál?

– Kompótot!

☺

Józsika tűnődik:

– Nem értem. Ha rossz vagyok, apu megver. De ha nem vagyok rossz, anyu a hónom alá dugja a lázmérőt.

☺

– Mi a végtelen? – kérdezi a tanár az iskolában.

Pistike válaszol:

– A világegyetem és a tanév.

☺

- Gratulálok, százados úr! –
mondja az orvos.
- Mihez?
 - Kitűnő állapotban van a szíve!
 - Ugye?!
 - Látszik, hogy ritkán használja!
- ☺
- Bruce Lee kedvencei:
- Ételei: kiflee, krumplee.
 - Farmerja: Lee Cooper.
 - Fegyvere: bugylee bicska.
- Zenészei: Bruce Springsteen, Jerry Lee Lewis.
 - Autója: Zsigulee.
 - Szórakozása: bulee.
 - Nője: Julee.
 - Járműve: trolee.
 - Filmje: Dutyi dilee.
 - Filmszínésze: Bruce Lee.
 - Hívása: betlee.
 - Edénye: bilee.
 - Ellenfele: tramplee.
 - Tétele: Pithagorasz-tétele.

3,14

7^A LEZIONE FRATELLO LUPO

Decisi di **partire**, per un po'; era meglio se stavo lontano da Assisi per abbracciare la mia nuova vita.

Così andai a piedi fino a Gubbio. La gente a Gubbio era molto preoccupata perché vicino alla città c'era un lupo molto cattivo che mangiava gli animali e aveva anche ferito qualche uomo. Tutti i cittadini **uscivano** armati. Nessuno andava mai nelle colline intorno a Gubbio per paura di incontrarlo! Decisi di **andare** dal lupo, al mio fratello. Mi feci il segno della croce e partii verso il bosco proprio nella direzione da dove veniva il lupo! Tutta la gente **stava** a **guardare** da: il lupo uscì dal bosco e mi venne incontro con la bocca aperta, ma gli parlai: "vieni qui, fratello Lupo, io ti comando in nome di Gesù di non **fare** male ne' a me, ne alle altre persone". Il lupo subito chiuse la bocca e si avvicinò a me come un agnellino, poi si mise seduto ai miei piedi e continuai: "Fratello lupo, tu fai molto danni da queste parti, hai fatto tante cose brutte, ferendo e uccidendo altre creature di Dio e anche uomini che sono l'immagine di Dio; per questo motivo la gente di qui vorrebbe ucciderti e ti è nemica". Ma io voglio, amico Lupo, fare pace, così tu non **darai** più loro fastidio e loro ti perdoneranno ogni cosa che gli hai fatto e non ti daranno più la caccia. Il lupo non poteva parlare ma iniziò a scodinzolare e a muovere il capo facendomi capire che accettava la mia proposta. Allora gli promisi che se lui non avesse fatto più danni ne' ad animali ne' a persone, i cittadini gli avrebbero dato da mangiare. Così misi la mia mano in avanti e lui mi dette la zampa: fu quello il segno della promessa! Poi dissi: "vieni, fratello lupo, non avere paura" e andammo insieme verso la città.

Tutta la città si riunì nella piazza dove eravamo io e il mio amico Lupo! Così raccontai a tutti quello che **avevo** fatto e che dovevamo **perdonare** quel lupo come tutte le persone che ci fanno qualche torto. E tutti erano davvero contenti e

anche loro **accettarono** il patto: avrebbero nutrito il lupo e gli avrebbero dato quello di cui aveva bisogno.

PER MEGLIO CAPIRE:

andare: menni
partire: indulni, elutazni
stare: lenni, állni
guardare: nézni
uscire: kimenni

perdonare: megbocsátani
fare: csinálni, tenni
accettare: elfogadni
avere: van valamije
dare: adni

UN PO' DI GRAMMATICA:

L'ARTICOLO INDETERMINATIVO - A HATÁROZATLAN NÉVELŐ

Az **il** és **l'** határozott névelőjű hímnemű szavak határozatlan névelője az **un**. Pl. *il lupo - un lupo, l'animale - un animale*. A **lo** határozott névelőjű hímnemű szavak határozatlan névelője az **uno**. Pl. *lo zio - uno zio*. A **la** határozott névelőjű nőnemű szavak határozatlan névelője az **una**. Pl. *la cosa - una cosa*. Végül, az **l'** határozott névelőjű nőnemű szavak határozatlan névelője az **un'**. Pl. *l'amica - un'amica*.

Gabi

Földanya nénénk

Útfélen

Adtál hát lábakat, s Földet is a lábak alá. Gömbölyűt. Így aztán az eltávolodás egy picit mindig közeledés is :)

Lábakat adtál, ... hát gyalogolok. Megyek én szívesen. Vinnélek magammal.

Jó is itt lenni. Szép is. Te teszed széppé!

Ha majd görbe lesz a hát, erőtlen a láb, remegő a kéz – karolj belém.
Te ölelj magadhoz,
édes Istenem!

J.

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

A címlap illusztrációját rajzolta: Márton Éva

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com